Trabzon Ticaret Borsası Meclis Başkanı Sebahattin Arslantürk, tarımdan turizme önemli açıklamalarda bulundu

A'dan Z'ye tarım ve turizm

Trabzon Ticaret Borsası Meclis Başkanı Sebahattin Arslantürk ile fındık piyasasını, TMO'nun piyasaya müdahalesini, zararlı böcek olan kahverengi kokarcayla mücadelenin elzem olduğunu ve bölgenin en önemli ekonomik lokomotifi turizmi konuştuk.

TMO PİYASAYA DOĞRU ZAMANDA MÜDAHALE ETMELİ

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) piyasa müdahalesinin doğru zamanda yapılması gerektiğini kaydeden Arslantürk, "Serbest piyasa şartlarının Türk fındığında halen oturmadığı ortaya çıkmış oldu. TMO, devrede olmalı mı? Olmamalı mı konusunda piyasa aktörleri "olmaması" yönünde yer alıyorlar. Ancak bakıldı ki olmuyor. Bir düzenleyiciye ihtiyaç var. Ama düzenleyicinin de müdahale zamanının doğru olması gerekir. 2019 mahsulünde bu doğru zaman yakalandı. TMO Temmuz ayında fındık fiyatını açıkladı. Açıklamış olduğu fiyat beklentileri karşılayan bir fiyat oldu. Zaten TMO 2 ay kadar piyasada kalabildi. TMO'nun açıklamış olduğundan daha üstün bir fiyat ile piyasa çalışmaya başladı. Bir düzenleyici olduğu zaman dengeler çok daha iyi kurulabiliyor. Bundan sonraki dönemde de eğer TMO bu sektörün içerisinde yer alacaksa mutlaka daha üretici bahçeye girmeden mahsul yılına ait fiyatını önceden açıklaması gerekiyor. TMO Genel Müdürü de önceki gün bu yönde bir açıklama da yaptı. Gerek bizim ihracat rakamlarımızla geçen yılki artış devam edecek, hem üretimde üreticinin beklentilerine cevap verecek fiyat oluşması üreticinin bahçeye bakış açısını olumlu değiştirecektir." şeklinde konuştu.

YARININ BELİRSİZLİĞİ ÜRETİMİ DÜŞÜRDÜ

Sürdürülebilir bir fiyat politikasının belirlenmesi gerektiğini söyleyen Arslantürk, "TMO'nun erken fiyat açıklama politikasından herkes memnun kaldı. Böyle devam ederse yine üretim miktarımız artacak. Ona paralel de tüketim miktarı artacaktır. Gelirlerimiz çoğalacaktır. TMO'nun vereceği fiyat normal piyasa koşullarına yakın bir fiyat olur diye düşünüyoruz. Ne piyasanın altında, ne de çok üzerinde. Daha dengeli bir fiyat. Sonraki sezonları da gözetleyen bir fiyat. Geçmişte yarının belirsizliğinin verdiği etkiyle üretimde verim bu noktalara kadar düştü." diye belirtti.

6 MİLYAR DOLARLIK ÜRETİM HEDEFLENİYOR

10 yıl içerisinde yılda 6 milyar dolarlık ihracat geliri hedeflediklerini anlatan Arslantürk, "Sivil toplum örgütleri olarak son yıllarda de örnek bahçeler oluşturuyoruz. Üreticilere bahçelerinde bire bir budama ve seyrekleme eğitimleri veriyoruz. Zaten üreticide yeni bir duyarlılık oluşturmaya başlamış. Bunun izlerini görüyoruz. Örnek bahçelere üreticinin ilgi ve alakası son derece iyi bir noktaya taşındı. Bunun yansımalarını önümdeki yıllarda göreceğiz. Ortalama 728 bin hektarlık bir üretim alanında ortalama 700 bin ton civarında var olan üretimi, ilk etapta 1 milyona taşıyacağız. Daha sonra artırarak devam ettireceğiz. Bizim hedefimiz olan 6 milyar dolarlık ihracata önümüzdeki 10 yıl içerisinde ulaşacağımızı sanıyorum." diye konuştu.

ÖRNEK BAHÇELERLE GELİRİ 2-3 KATINA ÇIKARACAĞIZ

Örnek bahçelerle az alanda daha çok üretim yapmayı hedeflediklerini açıklayan Arslantürk, "Bizim mevcut 728 bin hektar 2 milyon ton üzerinde üretim yapmaya elverişli bir alan. Yeni bahçeler açmanın anlamı yok. Var olanı rehabilite edeceğiz. Orada gerekli tarımsal uygulamaları hatta daha modernizelerini toplama makineleri ile adapte edeceğiz. Teknolojiyi de kullanarak hem üretim maliyetlerini aşağıya çekerek, hem de verim ve kaliteyi artırarak bugün elde ettiğimiz gelir düzeyini de 2- 3 katına taşıyacağız." dedi.

KAHVERENGİ KOKARCAYLA BİYOLOJİK MÜCADELE ŞART

Kahverengi kokarcanın istilasına uğrayan bölgede böcekle biyolojik mücadele yapılmasının hayati önemine vurgu yapan Arslantürk, "Son 3 yıldan beri 'Kahverengi Kokarca' diye bir böcek var. Bizim iklimsel ısınmaya bağlı olarak diğer koşul ve şartlardan dolayı üretimde olumsuz etki yapan bu hayvan ve mikrobiyolojik canlıların fındığın üzerinde etkisi artmaya başladı. Kahverengi kokarca özellikle Artvin ve Rize bölgesine hasar vermeye başladı. İyice de yayılıp gidiyor. Trabzon'a da geldi. Şuanda Giresun, Ordu bölgesine doğru gidiyor. Marmara'da da İstanbul'dan giriş yapmıştı. Sakarya, Kocaeli, Bursa tarafına doğru gidiyor. Bununla ilgili çok ciddi önlemi almamız gerekiyor. Mücadelenin kimyasal boyutuyla gidildiği nokta bugüne kadar olumlu olmadı. Biyolojik mücadelenin yapılması kesinlikle gerekiyor. Biyolojik mücadelede de parazitörü olan samuray arı denilen Japoniko tür var. Onun mutlaka ithal edilmesi gerekiyor. Çünkü başka türlü kimyasal ya da fiziksel mücadelelerin sonucunda bir noktaya gitme şansınız yok. Dünya örnekleri var. En son Amerika ve İtalya'da çok ciddi bir zarar verdi. Amerika ve İtalya artık biyolojik mücadele başlatma kararı aldı. Amerika başlattı. İtalyan'lar da bu yıl başlatıyorlar. Bizim de bir an önce başlatmamız lazım. Çünkü bizim çevremizi de sarmaya başladı. Balkanlar da aynı tehdit altında. Tüm Avrupa Birliği aynı şekilde böcek popülasyonlarını görmeye başladılar. Sadece fındığa değil 300'ün üzerinde meyve ve sebzeye zarar veriyor." diyerek devam etti. İlaçlama için doğru zamanın kış mevsimi olduğunu söyleyen Arslantürk, "Kışın mücadele edilir. Kimyasal mücadele yapılacaksa onun da dönemi bu zamandır. Kahverengi kokarca ev çevreleri gibi kışlıklara yatıyorlar. O bölgede ilaçlama yapılırsa çevreye zarar vermeden yerinde yok etmeniz mümkün. Mayıs ayında artık sahaya geçiyor. Sahada bu şartlarda artık mücadele etmeniz mümkün değil." şeklinde ifade etti.

RİZE VE ARTVİN'E 70 MİLYON CİVARINDA ZARAR VERDİ

Böcekle mücadelede kullanılan kimyasal ilaçların yararlı böceklere zarar verdiğini aktaran Arslantürk, "Ürüne zarar vermese bile o kimyasalı kullandığınızda yararlı olan böceklere etki ediyor. Bu da doğayı istenmeyen şekilde değiştiriyor. Kimyasal mücadelenin doğru olmadığına inanıyoruz. Biyolojik şartlarda doğayla bitlikte yapmak en doğrusu. En az zararla bölgeyi kurtarabilirsiniz. Rize ve Artvin bölgesine yüzde 50 zarar verdi. Fındıkta 3 bin 500 ton, 70 milyon TL civarında bir zarar ortaya çıkardı." dedi.

HER KESİMİN TURİZM BİLİNCİNE SAHİP OLMASI GEREKİR

Mart ayında borsanın 3T Karadeniz Toplantıları kapsamında tekrar turizm konusunu ele alacaklarını belirten Arslantürk, şunları söyledi: "Tarımsal üretimler de önemli ama turizm bizim için çok çok kıymetli. Turizm Trabzon'un ve bölgenin ekonomik gelişmişliğinin lokomotifi olmalıdır. Her kesimi bilinçlendirmek zorundayız. Kamunun, çalışan memurun, ayakkabı boyacısının, havaalanında bekleyen personelin dahi herkesin turizm bilincine ciddi bir biçimde sahip olması gerekir. Turisti küstürdüğümüz zaman sadece bir tanesini değil gelecek 100 kişiyi de geri çevirmiş olursunuz. Bu konuda borsa olarak yılda 2 kez turizmle alakalı toplantılar yapıyoruz. Mart ayı içerisinde bir toplantı daha yapacağız. Toplantımızın sloganı da 'Sen Turist olsan ne istersin? olacak. 3T kapsamında yapacağımız toplantıyı bir turistik mekânda yapmayı planlıyoruz. Hava koşullarının da uygun olması lazım. Mart ayını tercih etmemizin nedeni de turistik hareketlerin başlayacağı Mayıs ayına kadar kulaklara biraz su kaçırmaktır. Biz, turizm gelecek diyoruz. Turizm çeşitliliğini artırmadan, 12 aya yaymadan bir turizm olmaz. Beli kırık olur. Sadece belli bir bölgeye değil tüm dünyadan turist çekebilecek bir alt yapıyı oluşturmamız lazım. Tarih, doğa, deniz bir turistin arayabileceği her şey bizde var. Turisti Trabzon'da en az 1 hafta tutabilmeliyiz. Bunu turistin istediklerini ona vererek yapmalıyız. Dini ve siyasi kaygılarımızı bir tarafa bırakıp inanç turizmi ya da eğlence için gelene de bunu sağlamamız lazım. 3 tarafımız denizle çevrili ama onu kullanamıyoruz. Samsun'a, Erzincan'a, Erzurum'a kadar gelmiş demir yolu ağımız var ama onları buraya taşıyamıyoruz."

Rabia MOLLAOĞLU

Fındık, 1 milyar dolar zarar görebilir

1 milyar dolar üzerinde fındığın zarar görme olasılığını değerlendiren Arslantürk, "Biz anlattık. Ama anlamak istemeyen çok. Bakanlıkla da birebir temas halindeyiz. Raporlar sunduk. Türkiye'de 7 tane enstitü var. Bakanlık enstitülerden görüş istedi. Bunlardan bir tanesi olumlu geri kalanı yerli parazitörleri önce kullansın diye görüş belirtti. Bu kolaya kaçmaktır. Bu parazitörlerin böceğin yumurtasına zarar verip vermediğini öğrenebilmenin yolu en az 10 yıldır. Bizim bu kadar beklemeye zamanımız yok. Bu böceğin bir bölgeye yüzde 100'e yakın zarar verme olasılığı var. Çok tehlikeli bir tür. Bakanlığa da böcekle mücadele konusunda gerekli baskıyı yapmaya devam edeceğiz. Çünkü fındık bizim için çok değerli. Eğer böyle devam ederse fındıkta önümüzdeki dönemlerde yıllık 1 milyar doların üzerinde kayıp söz konusu olabilir." şeklinde ifadelere yer verdi.